

На основу члана 16. став 2. Закона о платном промету („Службени лист СРЈ“, бр. 3/2002 и 5/2003 и „Службени гласник РС“, бр. 43/2004, 62/2006 и 31/2011) и члана 18. став 1. тачка 3. Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004 и 44/2010), гувернер Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У
О УТВРЂИВАЊУ ПОСЛОВА ПЛАТНОГ ПРОМЕТА У ВЕЗИ С
ГОТОВИНОМ КОЈЕ МОЖЕ ДА ОБАВЉА АГЕНТ И О УСЛОВИМА ЗА
ОБАВЉАЊЕ ТИХ ПОСЛОВА

1. Овом одлуком утврђују се послови платног промета из члана 40. тачка 8. Закона о платном промету које може да обавља агент у име банке и прописују услови које агент мора да испуњава за обављање тих послова.

2. Послови платног промета из тачке 1. ове одлуке су:

- 1) обрада новчаница и кованог новца (у даљем тексту: готов новац) преузетих од банке – провера аутентичности, утврђивање бројне тачности и сортирање;
- 2) паковање готовог новца;
- 3) смештај и чување готовог новца.

Агент из тачке 1. ове одлуке јесте привредно друштво које испуњава услове утврђене овом одлуком и које с банком закључи уговор о обављању послова агента.

3. За обављање послова из тачке 2. ове одлуке (у даљем тексту: послови с готовином), привредно друштво које намерава да обавља послове агента (у даљем тексту: привредно друштво) подноси банци писмени захтев у коме наводи послове с готовином које намерава да обавља.

Уз захтев из става 1. ове тачке, привредно друштво прилаже следећу документацију:

- 1) решење о упису у регистар привредних субјеката;
- 2) доказе да располаже техничком и технолошком инфраструктуром која му омогућава обављање послова с готовином, и то:

– извештај Народне банке Србије о провери рада машине за руковање новчаницама и/или машине за обраду кованог новца (у даљем тексту: машина), који садржи позитивно мишљење о раду машине,

односно потврду Народне банке Србије о томе да се машина коју намерава да користи налази на листи типова машина која је утврђена одлуком Народне банке Србије којом се уређује управљање токовима готовине (у даљем тексту: Одлука),

– изјаву одговорног лица привредног друштва да просторије у којима ће се обављати послови с готовином испуњавају услове из тачке 5. ове одлуке, са одговарајућим доказима (атест, пројектна документација и сл.);

3) доказ о основу коришћења пословног простора за обављање послова с готовином (доказ о својини над пословним простором, односно уговор о закупу закључен на најмање годину дана или други доказ да пословни простор основано користи за обављање послова с готовином у трајању од најмање годину дана);

4) доказ, не старији од шест месеци, да директор привредног друштва и запослени који ће непосредно обављати послове с готовином нису правноснажно осуђивани за кривично дело на безусловну казну затвора у трајању дужем од шест месеци или за кривично дело које их чини неподобним за обављање послова с готовином;

5) доказ о кадровској оспособљености, тј. извештај Народне банке Србије о спроведеној обуци за обављање послова обраде готовог новца за запослене који ће непосредно обављати послове с готовином, као и извод из акта о унутрашњој организацији тог привредног друштва који се односи на обављање ових послова;

6) доказ о постојању интерних аката привредног друштва који се односе на процедуре рада у вези с пословима с готовином и на безбедност.

4. Ако банка, на основу захтева и документације из тачке 3. ове одлуке, утврди да привредно друштво испуњава услове за обављање послова агента – може са агентом закључити уговор о поверавању обављања послова с готовином (у даљем тексту: уговор).

Уговором се нарочито уређују послови с готовином које агент обавља за банку, начин обављања послова с готовином, права, обавезе и одговорности агента и банке, као и рок на који се уговор закључује.

Банка је дужна да, након закључења уговора, а најкасније наредног радног дана, Народној банци Србије достави обавештење, које нарочито садржи пословно име и седиште агента, врсту послова који се поверавају агенту и списак организационих јединица агента у којима се обављају послови који су предмет уговора.

Банка је дужна да Народну банку Србије обавести о престанку важења уговора најкасније наредног радног дана од дана престанка важења.

5. Агент је дужан да обраду готовог новца врши у посебној просторији – бројачници, која од осталог пословног простора мора бити одвојена преградама од чврстог и пуног материјала, с вратима која се закључавају.

Агент је дужан да готов новац смешта и чува у специјалној просторији – трезору, односно у каси.

Просторије у којима се врши обрада, паковање, смештај и чување готовог новца морају се налазити у простору у коме је кретање ограничено и у коме постоји непрестана контрола приступа (рестриктивни – штићени простор).

Просторије из става 3. ове тачке морају бити обезбеђене сигурносним системима и мерама заштите које подразумевају непрекидни видео-надзор са записом, алармни систем, сензоре за правовремену дојаву пожара, систем за контролу ограниченог приступа, даноноћно физичко обезбеђење и сл.

6. Агент је дужан да обраду готовог новца врши на начин и у складу с минималним стандардима за аутоматску проверу подобности новчаница за оптицај који су утврђени Одлуком.

Агент је дужан да обраду новчаница врши на машинама за обраду новчаница којима се проверавају аутентичност и физичке особине новчаница (BPM), а обраду кованог новца да врши на машинама за обраду кованог новца (CPM) – које испуњавају опште техничке захтеве утврђене у Прилогу 1.

7. Агент је дужан да у поступку обраде готовог новца користи само машину за коју је прибавио извештај Народне банке Србије о провери њеног рада, с позитивним мишљењем о раду те машине, односно за коју је прибавио потврду Народне банке Србије о томе да се машина коју намерава да користи налази на листи типова машина која је утврђена Одлуком.

8. Народна банка Србије проверава рад машина на основу захтева привредног друштва, односно агента (у даљем тексту: подносилац захтева), чији су садржина и форма утврђене у Прилогу 2.

Уз захтев из става 1. ове тачке, подносилац захтева доставља одговарајућу документацију (упутство за употребу, техничку документацију која се односи на рад машине и др.).

Народна банка Србије спроводи поступак провере рада машине тако што испитује испуњеност услова из тачке 6. ове одлуке, а, у зависности од врсте машине, испитује и следеће:

- 1) способност машине да утврди аутентичност готовог новца;
- 2) способност машине да утврди да ли је готов новац подобан за оптицај;
- 3) способност машине да проверени готов новац физички одвоји (разврста) у одговарајуће одељке;
- 4) способност машине да утврди бројну тачност готовог новца.

Провера из става 1. ове тачке врши се на основу узорача познатих фалсификата и узорача подобног и неподобног готовог новца, и то у року од месец дана од дана подношења захтева из тог става.

9. Народна банка Србије сачињава извештај о провери рада машине, који садржи мишљење Народне банке Србије о томе да ли машина испуњава услове за обраду готовог новца, и то у року од 15 дана од дана извршене провере. Овај извештај важи само за тип машине са софтвером и хардвером за који је обављена провера рада.

Извештај из става 1. ове тачке који садржи позитивно мишљење о раду машине важи годину дана од дана његовог објављивања на листи типова машина која је утврђена Одлуком.

10. Лице које је већ прибавило извештај из тачке 9. ове одлуке дужно је да, пре истека рока из става 2. те тачке, поново поднесе захтев за проверу рада машине – у следећим случајевима:

- након сваке доградње или ажурирања хардвера/софтвера на машини;
- у случају појаве новог типа фалсификата одређеног апоена готовог новца;
- кад Народна банка Србије пусти у оптицај ново издање апоена готовог новца.

11. Народна банка Србије не сноси одговорност ако машина коју банка користи није у стању да готов новац обрађује у складу са одредбама ове одлуке.

12. Изузетно од тачке 6. ове одлуке, у случајевима настанка ванредних околности (квар машине, нестанак електричне енергије и сл.), агент може да врши и ручну обраду готовог новца, у складу с минималним стандардима за ручну проверу подобности новчаница за оптицај који су утврђени Одлуком. На овај начин не може бити обрађено више од 20% укупно обрађене количине готовог новца у току текуће године.

13. За обављање послова обраде готовог новца агент је дужан да располаже обученим (квалификованим) кадром.

Обуку за обављање послова обраде готовог новца, уз израду извештаја о спроведеној овој обуци за запослене који ће непосредно обављати послове с готовином, врши Народна банка Србије – на основу посебног захтева (Прилог 3), и овај извештај доставља агенту.

14. Агент је дужан да обраду готовог новца врши према редоследу његовог преузимања од банке, о чему је дужан да води евиденцију, и то по свакој банци.

Евиденција из става 1. ове тачке нарочито садржи редни број, пословно име и седиште банке, датум преузимања, износ по апоенској структури и датум обраде.

Преузети готов новац и обрађени готов новац агент је дужан да одлаже и чува у трезору, по свакој банци.

15. Агент је дужан да евиденцију о обрађеном готовом новцу води по свакој банци и да на основу те евиденције израђује и Народној банци Србије доставља извештај о обрађеном готовом новцу, за сваку банку, и то најкасније 10. у месецу за претходни месец.

Извештај из става 1. ове тачке доставља се у електронском облику, односно у писменом облику у случају прекида рада електронског система. Садржина овог извештаја у електронском облику утврђена је упутством којим се уређује електронска размена података између банака и Народне банке Србије у вези с трезорским пословима, а садржина и форма тог извештаја у писменом облику утврђене су у Прилогу 4.

16. Након извршене обраде готовог новца, агент је дужан да обрађени готов новац преда искључиво оној банци од које је преузео необрађен готов новац или да га преда Народној банци Србије.

Предају готовог новца Народној банци Србије и његово преузимање из Народне банке Србије агент може вршити искључиво као овлашћено лице банке, на начин утврђен Одлуком.

17. Агент је дужан да све време док обавља послове с готовином испуњава услове из ове одлуке.

18. Банка је дужна да обезбеди да агент банци и Народној банци Србије омогући благовремени и неограничен увид у документацију и податке, као и непосредну контролу начина извршавања послова с готовином који су му поверени.

Банка је одговорна за све поступке агента и за сваки његов пропуст у вези са обављањем послова с готовином који су му поверени.

19. Одредбе Одлуке које се односе на контролу управљања токовима готовине, укључујући и сачињавање извештаја о провери рада машине са описом утврђених неправилности у случају да Народна банка Србије утврди да машина коју агент користи не испуњава прописане услове, односе се и на контролу послова с готовином које банка обавља преко агента у складу са овом одлуком.

Ако у поступку контроле утврди да банка, због пропуста у раду агента, не поступа у складу са Одлуком – Народна банка Србије може наложити банци да раскине уговор са агентом.

20. Накнаде за услуге из тач. 8, 9. и 13. ове одлуке обрачунавају се и наплаћују у складу са одлуком којом се утврђује јединствена тарифа по којој Народна банка Србије наплаћује накнаду за извршене услуге.

21. Прилози из ове одлуке одштампани су уз ту одлуку и њен су саставни део.

22. Ова одлука објављује се у „Службеном гласнику РС” и ступа на снагу 1. септембра 2012. године.

О. бр. 9
14. јуна 2012. године
Београд

Г у в е р н е р
Народне банке Србије

Дејан Шошкић, с.р.